

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

تربیت شنوایی

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: شنوایی شناسی

عنوان درس: **تربیت شنوایی**

کد درس:

نوع و تعداد واحد: نظری ، 2 واحد

نام مسؤول درس: دکتر الهام توانای

مدرس / مدرسان: دکتر الهام توانای

پیش نیاز / هم زمان: ندارد

رشته تحصیلی: شنوایی شناسی

مقطع تحصیلی: کارشناسی

نیمسال تحصیلی: اول

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار

محل کار: دانشکده توانبخشی

تلفن تماس: ۷۷۵۳۰۶۳۶

نشانی پست الکترونیک: etavani@sina.tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

یکی از عوارض سوء آسب شنوایی‌های حسی - عصبی شدید و عمیق در کودکان، فقدان مهارت‌های شنوایی مانند آگاهی از وجود صداها، تمایزگذاری بین دو صدا، شناسایی اصوات و درک گفتار است و برای غلبه بر این مشکلات نیاز به انجام تربیت شنوایی در بین مجموعه اقدامات توانبخشی شنوایی است. تربیت شنوایی آموزشی است که افراد را قادر می‌سازد تا فرد حداکثر استفاده را از باقی مانده شنوایی برد و نهایتاً توانایی‌های ارتباطی وی افزایش یابد. بدون انجام توانبخشی شنوایی و تربیت شنوایی، مهارت‌های شنوایی کودکان دچار مشکل شده و این می‌تواند منجر به اختلالات گفتار و زیان در کودک شود. بعلاوه می‌تواند بر روابط اجتماعی آنها نیز تاثیر گذارد و مانعی در راه پیشرفت تحصیلی و آموزشی آنها ایجاد کند. به این دلیل، تربیت شنوایی یکی از حیطه‌های پایه‌ای و اساسی در رشته شنوایی شناسی محسوب می‌شود و نیاز است دانشجویان با انواع روش‌های موجود تربیت شنوایی آگاهی داشته باشند تا به افراد مبتلا به کم شنوایی کمک کنند.

محتوای آموزشی مجازی به صورت اسلاید با صدا در پاورپوینت ارائه می‌شود. همزمان تکالیفی با مشخص شدن زمان تحویل دانشجویان مشخص می‌شود. در طول ترم به سوالات دانشجویان از طریق سامانه یا یکی از مدیاهای اجتماعی پاسخ داده می‌شود. بازخورد به تکالیف دانشجویان هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی بر حسب نیاز صورت می‌گیرد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با اصول و روش‌های تربیت شنوایی در کودکان و بزرگسالان و عوامل تاثیرگذار بر پیشبرد و موفقیت آنها

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

اهداف شناختی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- عوامل موثر در موفقیت و پیشبرد برنامه‌های تربیت شنوایی و عوامل دخیل در عدم پیشرفت آن را بداند.
- روش‌های مشاوره در تربیت شنوایی و ضرورت آن را بتواند توضیح دهد.
- انواع ابزارهای بالینی مرسوم را جهت تعیین سطح افراد مبتلا به کم شنوایی برای شروع تمرینات تربیت شنوایی بشناسد.
- انواع روش‌های تربیت شنوایی را برای کودکان زیر 3 سال و بزرگتر و همچنین بزرگسالان بداند.
- سطوح مهارت‌های شنوایی را بشناسد و بتواند طبق آن تمرین خلاقانه برای هر مهارت طراحی کند.
- نقش والدین را در پیشبرد برنامه‌های تربیت شنوایی بداند.

- برنامه های تربیت شنوایی برای جمعیت های خاص مانند اختلالات پردازش شنوایی مرکزی را بشناسد.
- ضرورت ارتباطات بین رشته ای را در تربیت شنوایی بتواند توضیح دهد.
- چالش های احتمالی فراوی والدین را در برنامه های تربیت شنوایی بداند.

اهداف عاطفی:

۱. به حالات روحی و روانی والدین کودکان کم شنوا توجه نماید.
۲. نسبت به پیشرفت برنامه یا عدم پیشرفت آن حساسیت نشان میدهد.
۳. از هدر رفتن وقت طلایی کودکان کم شنوا در جهت یادگیری زبان و گفتار پرهیز کند.
۴. برای والدین و کودکان کم شنوا برنامه ریزی دقیقی را در نظر می گیرد و خود را در قبال پیشرفت آن برنامه مسئول می داند.

اهداف روانی حرکتی:

۱. مشاوره به والدین کودکان کم شنوا را بتواند به دقت انجام دهد .
۲. جلب اعتماد کودک و والدین را جهت نیل اهداف تربیت شنوایی را بتواند انجام دهد.
۳. نحوه تعیین سطح کودکان را برای شروع تمرینات تربیت شنوایی بتواند انجام دهد.
۴. با خلاقیت خود بتواند تمرینات جذاب برای کودک الگوسازی کند.
۵. تمرینات تربیت شنوایی را بتواند برای کودکان زیر ۳ سال و همچنین بزرگتر انجام دهد.

رویکرد آموزشی:

- مجازی^۳
 حضوری
  ترکیبی^۴

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
 یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
 یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
 یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
 یادگیری اکتشافی هدایت شده

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی ، نمایش در کلینیک

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
۱	تعاریف اولیه و مقدماتی توانبخشی شنوایی و تربیت شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۲	تاریخچه تربیت شنوایی؛ ضرورت و اهداف آن	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۳	انواع مشاوره در تربیت شنوایی و ضرورت آن	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر الهام توانای
۴	کاندیداتوری تربیت شنوایی و توضیح عوامل دخیل در برنامه های توانبخشی، ضرورت استفاده از برنامه های خانواده-محور و نقش خانواده در برنامه های تربیت شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۵	معرفی انواع روشهای تربیت شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۶	معرفی انواع روشهای تربیت شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۷	توضیح عوامل تاثیرگذار بر موفقیت و عدم موفقیت تمرینات تربیت شنوایی، ضرورت ارتباطات بین رشته ای	آموزش مجازی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر الهام توانای
۸	سطوح مهارت شنوایی و تمرینات تربیت شنوایی آنها	نمایش و تمرین	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۹	آزمون میان ترم و ارائه کار کلاسی(ساخت خلاقانه تمرین)	آگاهی از میزان یادگیری			دکتر الهام توانای
۱۰	آزمونهای تعیین سطح مهارت های شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای
۱۱	تمرینات تحلیلی تربیت شنوایی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	پروژه فردی یا گروهی	استفاده از پاور پوینت	دکتر الهام توانای

دکتر الهام توانای	استفاده از پاور پوینت	پروژه فردی یا گروهی	سخنرانی اسلاید، پرسش و پاسخ	تمرینات ترکیبی تربیت شنوایی	۱۲
دکتر الهام توانای	استفاده از پاور پوینت	پروژه فردی یا گروهی	مشاهده، پرسش و پاسخ	آشنایی با نمونه تمرینات تربیت شنوایی در کودکان زیر ۳ سال	۱۳
دکتر الهام توانای	استفاده از پاور پوینت	پروژه فردی یا گروهی	مشاهده، پرسش و پاسخ	آشنایی با نمونه تمرینات تربیت شنوایی در کودکان بزرگتر	۱۴
دکتر الهام توانای	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی، انجام تکلیف در سامانه نوید	آموزش مجازی	معرفی انواع برنامه های کامپیوتری تربیت شنوایی، معرفی برنامه های تربیت شنوایی ویژه کودکان دچار اختلالات پردازش شنوایی مرکزی	۱۵
دکتر الهام توانای	استفاده از پاور پوینت	پروژه فردی یا گروهی	مشاهده، پرسش و پاسخ	توضیح برنامه های تربیت شنوایی در سالمندان، در کودکان مبتلا به اوتیسم و دیگر اختلالات	۱۶
دکتر الهام توانای	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی، انجام تکلیف در سامانه نوید	آموزش مجازی	چالش های فراروی والدین در برنامه های تربیت شنوایی	۱۷

روش ارزیابی دانشجو:

- **ارزشیابی تکوینی:** ارزشیابی دانشجو بر اساس حضور فعال در کلاس و مشارکت در پرسش و پاسخ، تکالیف دانشجویی در نوید، کوئیز، آزمون کتبی میان ترم
- **ارزشیابی تراکمی پایانی:** آزمون کتبی نهایی از مفاهیم آموخته شده به صورت تستی و تشریحی، در نظر گرفتن نمره مازاد جهت تشویق دانشجو در انجام فعالیت فرا برنامه

بخشی از نمره (تا یک سوم نمره) درس به انجام به موقع تکالیف درسی و مابقی به آزمون پایان ترم اختصاص دارد

منبع:

الف) کتب:

- 1- Tye-Murry N , 2008, Foundations of Aural Rehabilitation: Children, Adults, and Their Family Members
- 2- Katz J (2015).Hand book of clinical Audiology.Williams & wilkins
3. Alpiner JG and McCarthy PA,2000, rehabilitative audiology
4. McCormick, Archbold S,2003, Cochlear implants for young children: the Nottingham approach to assessment and rehabilitation
5. Oyiborhoro J,2005, Aural Rehabilitation for People with Disabilities, Elsevier Inc